

nedtynget af det Ansvar, om hvilket han selv har erklæret, at det ikke er helt let at bære. Efterhaanden som Behandlingen skred frem, svingede han sig op til større og større Højder. Han sagde, at han paa ingen Maade vilde være med til at stemple Vaalse Sogn med „et Undtagelsesstempel“, og det blev understreget af det radikale Partis Ordfører med det Udtryk, at man vilde ikke have, at Vaalse eller Pastor Arboe Rasmussen skulde „strafmærkes“. Og da Kirkeministeren kom op i Landstinget, gik han fuldstændig amok og betegnede Vedtagelsen af Lovforslaget — et Lovforslag, som var helt overensstemmende med det, der foreligger — som det samme som at sætte et „anden Klasses Stempel paa den paagældende Menighed og Præst“, og til syvende og sidst hører vi den senere saa ofte citerede Bemærkning om, at han ikke vil være med til „at sætte den sorte Kokarde paa vedkommende Sogn og vedkommende Præst“. Nu bliver Løsningen altsaa den, at hver tager sit: jeg mit, du dit, Wegener slipper for Kollatsen, Arboe Rasmussen faar Embedet, det gaar ligesom i Sorteper, den sorte Kokarde er gaaet fra Haand til Haand, og nu er den havnet hos den højtærede Kirkeminister.

Jeg ser vel, at den højtærede Kirkeminister har forsøgt at paapege en Forskel imellem de to Lovforslag, og en ringe Forskel skal jeg indrømme, der er imellem det Lovforslag, Venstre fremsatte, og det, Ministeren foreslaar, men en Forskel, der efter min Mening bevirker, at dette sidste Lovforslag er langt mindre acceptabelt, end efter Omstændighederne paa det daværende Tidspunkt Venstres Lovforslag kunde være. I et isoleret Tilfælde at gøre Forsøg paa at løse en enkelt bestemt Vanskelighed og indskrænke sig dertil er Sagens Kærne, og man kan ikke komme udenom, at den er den samme i begge Lovforslag. Men den højtærede Kirkeminister gør saa gældende — jeg maa maaske atter her læse et Par Linier op af hans Ytringer, saaledes som de er givne i Rigsdagstidenden —, at han har besluttet sig til „at imødekomme Ønsket om at begrænse Loven, ikke saaledes, at den, som ønsket af Venstre, begrænses lokalt til Vaalse Sognemenighed, ... men saaledes, at ... Biskop Wegener fritages for at ... give Sognepræst Arboe Rasmussen Kollats“. Det er altsaa ikke en lokal Begrænsning, men en personlig Begrænsning. Men det er det ejendommelige ved disse Personer, at de befinder sig i Vaalse, Wegener staar for dette Anliggendes

Vedkommende i Relation til dette lokale Sogn, Vaalse, og der er Tale om Arboe Rasmussens Stilling i Vaalse Sogn. Denne Distinktion hører derfor kun hjemme i teologisk Kasuistik, men jeg tror ikke, at den vil gøre noget som helst Indtryk paa almindeligt tænkende Mennesker. Mindst af alt vil den gøre det, hvis de omhyggeligt gennemlæser Kirkeministerens Ytringer, thi det varer ikke længere end til næste Spalte, saa siger han: „Samtidig fritages altsaa Vaalse Sognemenighed“ — det er altsaa det lokale — „for at staa i Tilsynsforhold til den Biskop, som ikke har villet respektere dens uomtvistelige folkekirkelige Ret“ o. s. v., o. s. v., det varer ikke mere end et Par Sekunder — jeg erindrer ikke, hvor hurtigt Kirkeministeren taler, under alle Omstændigheder varer det meget kort —, saa laar han sig selv paa Munden. At der formaliter er Forskel paa, at man peger paa Vaalse Sognemenighed, saaledes som Venstres Forslag gjorde, og i Lovforslaget at nævne Navne, skal jeg for saa vidt indrømme, men det har ingen Betydning til Bedømmelse af den højtærede Kirkeministers Karakterfasthed. En vis Forskel er der vel, men jeg maa bestemt hævde, at den ikke er tiltalende, thi Lovgivningsmagten kan efter Omstændighederne, naar den staar overfor et Sogns, altsaa en vis kirkelig Folkegruppes Mening i religiøs Henseende, vel være, om jeg saa maa sige, bekendt at tage et midlertidigt Hensyn for at hjælpe denne Folkegruppe ud over en Vanskelighed, men at lovgive for Arboe Rasmussens Skyld alene og for at hjælpe Kirkeminister Povlsen, som ogsaa burde være nævnt i Lovforslaget, ud over denne Vanskelighed synes jeg ikke, der er Grund til.

Dernæst har Lovforslaget faaet, hvad der realiter set er ligegyldigt, en formaliter kedelig Begyndelse. Der staar nemlig: „Indtil det ved Lov er fastsat, hvorledes Tilsynsforholdet i Folkekirken skal ordnes i Tilfælde, hvor der mellem en Biskop og en Sogne- eller Valgmenighed opstaar saadan Uoverensstemmelse, at Tilsynsforholdet ikke ønskes bevaret, skal Kirkeministeren kunne bestemme“ o. s. v. I disse Ord gives der en almindelig Adresse. Man forudsætter som noget givet, at det Tidspunkt ikke er fjernt, hvor Tilsynsforholdet i Folkekirken maa ordnes generelt, fordi det vil være — det antager jeg maa være Tankegangen — et hyppigt forekommende Fænomen, at der imellem en Biskop og en Sognemenighed opstaar saadan